

**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫГ ХӨХИҮЛЭН ДЭМЖИХ,
ХАРИЛЦАН ХАМГААЛАХ ТУХАЙ МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР,
БҮГД НАЙРАМДАХ ЛИТВА УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР
ХООРОНДЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР**

Монгол Улсын Засгийн газар, Бүгд Найрамдах Литва Улсын Засгийн газар (цаашид "Хэлэлцэн тохирогч Талууд" гэнэ),

Хоёр орны харилцан ашигтай эдийн засгийн хамтын ажиллагааг эрчимжүүлэхийг хүсч,

Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын нутаг дэвсгэрт Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хөрөнгө оруулагчдын хөрөнгө оруулалтад тааламжтай нөхцөл бүрдүүлж, бэхжүүлэхийг эрмэлзэж,

Хоёр улсын эдийн засгийн хөгжлийн эрчимжүүлэх зорилгоор гадаадын хөрөнгө оруулалтыг хөхиүлэн дэмжих, хамгаалах шаардлагатайг хүлээн зөвшөөрч,

Дор дурдсан зүйлийг хэлэлцэн тохиров. Үүнд:

1 дүгээр зүйл

НЭР ТОМЪЁО

Энэхүү Хэлэлцээрийн зорилгод:

1. "Хөрөнгө оруулагч" гэж Хэлэлцэн тохирогч аль ч Талын хувьд:

а) Хэлэлцэн тохирогч Талын мөрдөж буй хууль тогтоомжийн дагуу тухайн Талын иргэн буюу байнга оршин суугаа хувь этгээд,

б) Хэлэлцэн тохирогч Талын хууль тогтоомжийн дагуу байгуулагдсан тухайн Талын нутаг дэвсгэрт байрладаг аж ахуйн бодит үйл ажиллагаа явуулах компани, корпораци, бизнесийн холбоо, бусад төрлийн байгууллага зэрэг хуулийн этгээд,

в) Аливаа гуравдагч улсын хууль тогтоомжийн дагуу байгуулагдсан энэхүү зүйлийн 1 дэх хэсгийн "а", "б"-д дурдсан этгээдүүдийн эзэмшиж байгаа буюу хянаж байгаа хуулийн этгээд,

2. "Хөрөнгө оруулалт" гэж Хэлэлцэн тохирогч нэг Талын хөрөнгө оруулагчаас Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэрт түүний хууль тогтоомжийн дагуу оруулж буй аливаа төрлийн дор дурдсан эд хөрөнгө хамаарна:

а) хөдлөх ба үл хөдлөх эд хөрөнгө, өмчийн бусад аливаа эрх, түүнчлэн бусдын эд хөрөнгийн жинхэнэ баталгаа, барьцаа, амлалт, түрээс болон адилтгах эрхүүд,

б) хувьцаа, эд хөрөнгийн хувьцаа болон компанид оролцох бусад хэлбэр,

в) мөнгөн зээл, бонд, өрийн бичиг болон эдийн засгийн үнэ цэнэ бүхий нэхэмжлэл болон эрх,

г) оюуны өмчийн эрх, зохиогчийн эрхээр үл хязгаарлагдан үйлдвэрлэлийн эд хөрөнгийн эрх, технологийн процесс, ноу-хау болон компанийн нэр хүнд,

д) хууль, захиргааны акт буюу эрх бүхий байгууллагын контрактаар олгогдсон концесс, түүнчлэн байгалийн баялгийг боловсруулах, олборлох, ашиглах.

3. “Орлого” гэдэг нь хөрөнгө оруулалтаар олсон буюу олж байгаа мөнгө, тухайлбал ашиг, хүү, ногдол ашиг, эрхийн шимтгэл, өгөөжийг хэлнэ.

4. “Нутаг дэвсгэр” гэж Хэлэлцэн тохирогч аль ч Талын хувьд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй Хэлэлцэн тохирогч Талын хууль болон олон улсын эрх зүйн дагуу бүрэн эрх буюу хэрэг шүүн шийдвэрлэх эрх мэдлээ хэрэгжүүлж байгаа нутаг дэвсгэрийг хэлнэ,

5. “Хэлэлцэн тохирогч Тал” гэж энэхүү Хэлэлцээрийн агуулгаас хамааран Монгол Улс, Бүгд Найрамдах Литва Улсыг ойлгоно.

2 дугаар зүйл

ҮЙЛЧЛЭХ ХҮРЭЭ

Энэхүү Хэлэлцээр нь Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын хууль тогтоомжийн дагуу тухайн Талын нутаг дэвсгэрт Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хөрөнгө оруулагчаас энэхүү Хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болохоос өмнө буюу хойно оруулсан хөрөнгөд хамаарах бөгөөд хүчин төгөлдөр болохоос өмнө оруулсан хөрөнгөөс үүдсэн буюу үүдэж болох аливаа маргаан буюу гомдлыг хамаарахгүй.

3 дугаар зүйл

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫГ ДЭМЖИХ БОЛОН ХҮЛЭЭН ЗӨВШӨӨРӨХ

1. Хэлэлцэн тохирогч Тал бүр өөрийн нутаг дэвсгэрт Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хөрөнгө оруулагчдын хөрөнгө оруулалтыг боломжийн хирээр

хөхиүлэн дэмжиж, тийм хөрөнгө оруулалтыг өөрийн хууль тогтоомжийн дагуу хүлээн зөвшөөрнө.

2. Хэрэв Хэлэлцэн тохирогч Тал өөрийн нутаг дэвсгэр дэх хөрөнгө оруулалтыг хүлээн зөвшөөрсөн бол тухайн хөрөнгө оруулалттай холбоотой зохих зөвшөөрлийг олгох, тусгай зөвшөөрлийн хэлэлцээр буюу техникийн, арилжааны буюу захиргааны туслалцаа үзүүлэх тухай гэрээ байгуулах арга хэмжээ авна.

4 дүгээр зүйл

ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫГ ХАМГААЛАХ БОЛОН ХАНГАХ

1. Хэлэлцэн тохирогч Тал бүр өөрийн нутаг дэвсгэрт хууль тогтоомжийн дагуу Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хөрөнгө оруулагчдын оруулсан хөрөнгийг хамгаалж, тухайн хөрөнгө оруулалтыг хөтлөх, хэвийн ажиллуулах, ашиглах, шилжүүлэх, худалдах зэргээр хөрөнгө оруулалтыг захиран зарцуулахад үндэслэлгүй буюу ялгаварлан гадуурхах арга хэмжээ авахгүй байна.

2. Хэлэлцэн тохирогч Тал бүр өөрийн нутаг дэвсгэрт Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хөрөнгө оруулагчаас хийсэн хөрөнгө оруулалтад шударга, эрх тэгшээр хандана. Энэ нөхцөл нь Хэлэлцэн тохирогч аль ч Талын хувьд өөрийн орны хөрөнгө оруулагчид олгодогсоо дутуугүй тааламжтай байх буюу Хэлэлцэн тохирогч аль ч Талын нутаг дэвсгэрт гуравдагч аливаа орны хөрөнгө оруулагчдад олгосон илүү тааламжтай нөхцлөөс дутуугүй байна.

3. Энэхүү Хэлэлцээрийн үл ялгаварлах, үндэсний болон нэн тааламжтай үндэсний нөхцөл нь Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талаас Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хөрөнгө оруулагчдад олгодог буюу цаашид олгох дор дурдсан нөхцөл, хөнгөлөлт, давуу эрхийг хамаарах ёсгүй. Үүнд:

а) чөлөөт худалдааны бүс, гаалийн холбоо, эдийн засгийн буюу санхүүгийн холбоо, нэгдсэн зах зээл буюу түүнтэй төстэй бүс нутгийн бусад хамтын ажиллагаа, Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын оролцогч буюу оролцогч болох бүс нутгийн хөдөлмөрийн зах зээлийн талаарх хэлэлцээрүүдийг оролцуулан олон улсын адил төстэй хэлэлцээрээр олгох нөхцөл,

б) давхар татвараас зайлсхийх хэлэлцээр буюу татварын холбогдолтой олон улсын аливаа бусад хэлэлцээрээр олгох нөхцөл,

в) хөрөнгө оруулалттай бүхэлдээ буюу ихэнх хэсэг нь хамаарах олон талт хэлэлцээрээр олгох нөхцөл.

5 дугаар зүйл

ЧӨЛӨӨТ ГҮЙВУУЛГА

1. Хэлэлцэн тохирогч аль ч Тал нутаг дэвсгэрт нь хөрөнгө оруулсан Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хөрөнгө оруулагчдад хөрөнгө оруулалтаас үүдсэн дараах төлбөрийг чөлөөтэй гуйвуулах баталгаа гаргана. Үүнд:

- а) орлого,
- б) зээлийн төлбөр,
- в) хөрөнгө оруулалтыг хэвийн явуулахад шаардагдах зардлын төлбөрийн хэмжээ,
- г) эрхийн шимтгэл болон энэхүү Хэлэлцээрийн 1 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн "в", "г", "д"- д дурдсан эрхээс үүдсэн бусад төлбөр,
- д) хөрөнгө оруулалтыг хэвийн явуулах, хөгжүүлэхэд шаардагдах нэмэгдэл хөрөнгө,
- е) хөрөнгө оруулалтыг бүхэлд нь буюу хэсэгчлэн захиран зарцуулсан буюу худалдсанаас орсон орлого,
- ж) тухайн улсын нутаг дэвсгэрт хөрөнгө оруулсантай холбогдуулан хөлсөлсөн гадаадын ажилчдад олгосон цалин,
- з) 6 дугаар зүйлд заасан нөхөн төлбөр.

2. Европын Холбооны хүрээнд тогтсон журамд хохирол учруулахгүйгээр гуйвуулгыг сааталгүй, чөлөөт хөрвөх валютаар хийнэ. Ийм гуйвуулгыг хийхдээ тухайн өдөр хэрэглэж буй албан ёсны итгэлцүүрт үндэслэнэ.

6 дугаар зүйл

АЛБАДАН ХУРААХ, НӨХӨН ТӨЛӨХ

1. Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын хөрөнгө оруулагчаас Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэрт оруулсан хөрөнгө оруулалтыг албадан хураах, улсын өмчид авах буюу албадан хураах, улсын өмчид авахтай адилтгах аливаа шууд буюу шууд бус арга хэмжээг нийгмийн эрх ашгийн үүднээс, ялгаварлан гадуурхахгүй байх зарчмын үндсэн дээр, хууль тогтоомжийн дагуу зүй ёсоор хэрэгжүүлсэн буюу тэнцвэржүүлсэн болон үр ашигтай төлбөртэйгээр буцааж олгохоос бусад тохиолдолд хэрэгжүүлж болохгүй. Энэхүү нөхөн төлбөрийн хэмжээ нь тухайн хөрөнгө оруулалтыг албадан хураасан эсхүл албадан хураах тухай мэдээ нийтийн хүртээл болсны өмнөх үеийн үнэтэй тэнцэх бөгөөд түүнийг саадгүйгээр нөхөн төлнө. Нөхөн төлбөрийн хэмжээг тогтоохдоо хөрөнгө оруулалтыг албадан хураасан өдрөөс эхлэн Лондонгийн банк хоорондын тогтоосон ханшаар (LIBOR) хүүг бодож тооцно.

2. Хөрөнгөө албадан хураалгасан хөрөнгө оруулагч энэхүү Хэлэлцээрийн 8 дугаар зүйлд заасан эрхээ хэрэгжүүлэх үүднээс тухайн Хэлэлцэн тохирогч Талын шүүх буюу эрх бүхий бусад байгууллага болон бие даасан эрх бүхий этгээдээр өөрийн хэргийг хянуулах эрх эдлэх бөгөөд хөрөнгө оруулалтаа энэхүү зүйлд заасан зарчим болон хөрөнгө албадан хураасан Хэлэлцэн тохирогч Талын хууль тогтоомжийн дагуу үнэлүүлэх эрхийг эдлэнэ.

3. Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын хөрөнгө оруулагчаас Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэрт оруулсан хөрөнгөд дайн буюу бусад зэвсэгт мөргөлдөөн, хувьсгал гарсан, үндэсний онцгой байдал зарласан, эсхүл бослого гарсны улмаас хохирол учрахад хүрвэл Хэлэлцэн тохирогч тухайн Тал энэхүү Хэлэлцээрийн 4 дүгээр зүйлийн 2-т заасан хохирлыг нөхөн төлөх, реституци буюу нөхөн төлбөртэй холбогдсон бусад арга хэмжээг авна.

4. Энэхүү зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасан зүйлийг хөндөхгүйгээр Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын хөрөнгө оруулагчид дээрх хэсэгт заасан тохиолдлуудад Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутагт дараах шалтгаанаас үүдэн хохирол учирвал:

а) Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын зэвсэгт хүчин буюу эрх бүхий байгууллага хөрөнгө оруулалтыг бүхлээр нь эсхүл хэсгээр нь дайчлан хураасан,

б) тухайн байдалд шаардлага гараагүй байхад Хэлэлцэн тохирогч сүүлчийн Талын зэвсэгт хүчин буюу эрх бүхий байгууллага оруулсан хөрөнгийг устгасан бол реституци буюу нөхөн төлбөрийг саадгүй, тэнцвэржүүлсэн болон үр ашигтайгаар буцааж олгоно.

7 дугаар зүйл

ЭРХ ШИЛЖИХ

Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Тал Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын нутаг дэвсгэрт оруулсан өөрийн аль нэг хөрөнгө оруулагчийн хөрөнгө оруулалтад эдийн засгийн бус эрсдлийн даатгалын дагуу нөхөн төлбөр, баталгаа буюу даатгалын төлбөр хийгдэж байгаа бол даатгуулсан хөрөнгө оруулагчийн эрх баталгаа өгөгч Хэлэлцэн тохирогч Талд шилжсэнийг хүлээн зөвшөөрөх бөгөөд энэхүү шилжсэн эрх нь өмнөх эрх эдлэгчийн эрхтэй адил хэмжээнд байна.

8 дугаар зүйл

**ХЭЛЭЛЦЭН ТОХИРОГЧ ТАЛ, ХЭЛЭЛЦЭН ТОХИРОГЧ
НӨГӨӨ ТАЛЫН ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАГЧ
ХООРОНДЫН МАРГААНЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ**

1. Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Тал болон нөгөө Талын хөрөнгө оруулагчдын хооронд хөрөнгө оруулалтаас үүдэн гарах аливаа маргааныг аль болох зөвшилцөх замаар шийдвэрлэх бөгөөд энэхүү Хэлэлцээрийг 9 дүгээр зүйлийг зөрчихгүй байх үүднээс маргалдагч Талууд зөвлөлдөж байна.

2. Маргааныг шийдвэрлэхээр зөвлөлдөх тухай хүсэлтээ бичгээр гаргаснаас хойш зургаан сарын дотор шийдвэрлэж чадаагүй бол маргалдагч аль нэг Талын хүсэлтээр хөрөнгө оруулагч маргааныг шийдвэрлүүлэхээр дараах байгууллагад хандаж болно. Үүнд:

а) Вашингтон хотноо 1965 оны 3 дугаар сарын 18-нд гарын үсэг зурсан “Улс орон болон бусад улс орны иргэдийн хооронд хөрөнгө оруулалтын талаар үүссэн маргааныг шийдвэрлэх тухай” Конвенцийн дагуу байгуулсан Хөрөнгө оруулалтын маргааныг шийдвэрлэх олон улсын төвийн арбитрын шүүх,

б) Маргалдагч талууд өөрөөр тохиролцоогүй бол “Олон улсын худалдааны эрх зүйн НҮБ-ын Комисс”-ын арбитрын дүрмийн дагуу арбитрын аливаа ad hoc тусгай шүүхэд,

3. Арбитрийн шүүхийг үйл ажиллагаа буюу арбитрийн шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх явцын аливаа үе шатанд маргаан оролцогч Тал болох хөрөнгө оруулагч нь даатгалын хүрээнд нөхөн төлбөрийг бүхэлд нь буюу хэсэгчилэн авсан гэдэг шалтгаанаар Хэлэлцэн тохирогч аль ч Тал эсэргүүцэл гаргаж болохгүй.

4. Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын нутаг дэвсгэрт хүчин төгөлдөр хуулийн дагуу нэгдсэн эсхүл бий болсон, гэхдээ маргаан гарахаас өмнө Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын иргэн, эсхүл хуулийн этгээдийн мэдэлд байсан компанийг Вашингтоны Конвенцийн үзэл санаа болон түүний 25 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн “б”-д заасны дагуу нөгөө Талын компани гэж үзнэ.

5. Хэлэлцэн тохирогч аль ч Тал Олон улсын арбитрын шүүхэд хянуулахаар өгсөн маргааны асуудлаар, хэрэв Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Тал энэхүү Арбитрын шүүхээс гаргасан шийдвэр тогтоолыг мөрдөхгүй л бол, дипломат хамгаалалтанд хамруулахгүй.

9 дүгээр зүйл

ХЭЛЭЛЦЭН ТОХИРОГЧ ТАЛ ХООРОНДЫН МАРГААНЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ

1. Энэхүү Хэлэлцээрийг тайлбарлах буюу хэрэглэхтэй холбогдуулан Хэлэлцэн тохирогч Талуудын хооронд үүссэн маргааныг бололцооны хэрээр дипломат шугамаар шийдвэрлэнэ.

2. Аль нэг Хэлэлцэн тохирогч Тал бичгээр Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талдаа мэдэгдсэнээс хойш зургаан сарын дотор тухайн маргааныг шийдвэрлэж чадахгүй бол тэдгээрийн аль нэгийн хүсэлтээр маргааныг гурван арбиторчаас бүрдэх арбитрын шүүхэд шилжүүлнэ. Хэлэлцэн тохирогч аль аль Тал арбитрийн шүүхийн нэг нэг гишүүнийг томилно. Энэхүү хоёр гишүүн нь гуравдагч орны иргэнийг шүүхийн даргаар сонгоно.

3. Хэрэв Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Тал Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хүсэлтийн дагуу хоёр сарын дотор өөрийн арбиторчийг томилоогүй бол хүсэлт гаргасан хэлэлцэн тохирогч Тал уг арбиторчийг томилуулахаар Олон улсын шүүхийн Ерөнхийлөгчид хандана.

4. Хэрэв хоёр арбиторч томилогдсоныхоо дараа хоёр сарын дотор шүүхийн даргаа сонгохоор тохиролцож чадаагүй бол Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын хүсэлт гаргаснаар Олон улсын шүүхийн Ерөнхийлөгч шүүхийн даргыг сонгоно.

5. Энэхүү зүйлийн 3 ба 4-т заасан үүргийг Олон улсын шүүхийн Ерөнхийлөгч гүйцэтгэх боломжгүй буюу тэрээр Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын иргэн бол Олон улсын шүүхийн Дэд ерөнхийлөгч томилгоог хийх бөгөөд хэрэв уг Дэд ерөнхийлөгч нь мөн Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын иргэн буюу дээр дурдсан үүргийг биелүүлэх боломжгүй бол Олон улсын шүүхийн дараах дээд албан тушаалын Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын иргэн биш гишүүнд шаардлагатай томилолт хийлгэхээр хүсэлт гаргана.

6. Хэлэлцэн тохирогч Талуудын зөвшилцсөний дагуу арбитрын шүүх хурлын дэгийг тодорхойлно.

7. Хэлэлцэн тохирогч Тал бүр өөрийн арбиторчийг томилох болон шүүх хуралд оролцохтой холбогдсон зардлыг хариуцна. Шүүх хурлын даргын болон бусад зардлыг Хэлэлцэн тохирогч Талууд хувааж төлнө.

8. Арбитрын шүүхийн шийдвэр Хэлэлцэн тохирогч Талуудын хувьд эцсийн бөгөөд заавал биелэгдэнэ.

10 дугаар зүйл

БУСАД ЗААЛТ

1. Хэлэлцэн тохирогч аль нэг Талын хууль тогтоомжийн заалт буюу олон эрх зүйн тодорхой заалт нь энэхүү Хэлэлцээрийн дагуу олгосон нөхцөлөөс хөрөнгө оруулагчийн хувьд илүү тааламжтай нөхцөлийг агуулж буй тохиолдолд тухайн заалтыг илүү тааламжтай хэмжээгээр дагаж мөрдөнө.

2. Хэлэлцэн тохирогч аль аль Тал Хэлэлцэн тохирогч нөгөө Талын хөрөнгө оруулагчийн тодорхой хөрөнгө оруулалттай холбоотой үүсэх аливаа бусад үүргийг биелүүлнэ.

11 дүгээр зүйл

ТӨГСГӨЛИЙН ЗААЛТУУД

1. Хэлэлцэн тохирогч Талууд бичгээр харилцан зөвшилцсөний үндсэн дээр энэхүү Хэлэлцээрт нэмэлт өөрчлөлт оруулж болно. Эл нэмэлт өөрчлөлт энэхүү зүйлийн 2 дахь хэсэгт заасны дагуу хүчин төгөлдөр болно.

2. Энэхүү Хэлэлцээр хүчин төгөлдөр болоход дотоодын хууль тогтоомжийн дагуу шаардагдах нөхцөл биелүүлсэн тухай Хэлэлцэн тохирогч Талууд харилцан бичгээр мэдэгдсэн өдрөөс хүчин төгөлдөр болж, 10 жилийн хугацаанд мөрдөгдөнө. Энэ хугацаа дуусахаас 12 сарын өмнө түүний үйлчлэлийг зогсоох тухай бичгээр мэдэгдээгүй бол энэхүү Хэлэлцээрийн хугацаа хоёр жил тутам аяндаа сунгагдана.

3. Энэхүү Хэлэлцээрийг цуцлахаас өмнө хийгдсэн хөрөнгө оруулалтын хувьд 1-ээс 10 дугаар зүйлийн заалтууд цуцалсан өдрөөс хойш дараагийн 10 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөнө.

Хэлэлцээрийг 2003 оны 6 дугаар сарын 27 -ны өдөр ...*Вильнюс*... хотноо монгол, литва болон англи хэлээр тус бүр хоёр эх хувь үйлдсэн бөгөөд эх бичвэрүүд нь адил хүчинтэй байна. Хэлэлцээрийг тайлбарлахад зөрүү гарвал англи эх хувийг баримтална.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН
ГАЗРЫН ӨМНӨӨС

БҮГД НАЙРАМДАХ ЛИТВА
УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ӨМНӨӨС

